

janje našega kralja ni le dokaz izrednega človekoljubja, ki globoko so čustvuje z žrtvami, temveč tudi državniški opomin, da se moramo jugo slovanski državljani med seboj ljubiti in spoštovati in samo s poštenimi in plemenitimi dejanji tekmovali v prid države in ljudstva.

Kako je mogoče tolmačiti grozen čin.

Vsakdo se vpraša: Kako je mogoče, da se je v narodni skupščini izvršilo to strašno dejanje? Poskusimo ga človeško razumeti in tolmačiti!

Gotovo je, da ni in ne more biti nihče, ki bi dejanja ne obsojal in žrtve ne obžaloval. Nihče ni, ki bi v borbi takšna sredstva smel nasvetovati ali celo uporabljati, ako je pri polni zavesti in razsodnosti. Tudi za najhujše morilce in očite revolucionarje imamo v vseh urejenih državah druga pota in sredstva, da se jih ali izloči iz človeške družbe ali kaznuje za njihova dejanja.

Zagoneten Puniša Račič.

Čudno je, da je ravno ta mož izvršil tako strašno dejanje. Izvoljen je bil pri zadnjih volitvah proti Vuki-

čevičevim pristašem na listi Pašičevcev. Bil je v zbornici miren in dostojen. Niti ene žal besede ni čel čes od volitev do tega strašnega dejanja rekel nobenemu poslancu. Srednjevisoki, plečati in krepki Črnogorec, ki je imel ožjo Pašičevo sorodnico za svojo ženo, je bil v svetovni vojski reorganizator črnogorskih prostovoljcev. Znano je, kako je silno ostro na stopil pri Pašiču, da odpravi po razsulu srbske in črnogorske vojske nered in razbrzdano. Star črnogorski ponos je prevečel njega in njegovo naziranje je bilo, da se omadeževalca časti sme in zamore kaznovati samo s krvjo. Zato je svoj čas predlagal, da poslanci, ki žalijo druge, morajo sprejeti dvoboj. Mož je bil vaje gledati smrti v oči in prelivati kri. V svoji razburjenosti je storil, kar je sedaj storil, da čaka v ječi pravice.

Prenapeti živci.

Vsled ogorčene borbe v skupščini, kjer je prav posebno Pribičević divje hujskal in nismo poslanci od vladne večine iz Radičevih in Pribičevićevih vrst slišali nič drugega kakor neprestane psovke, žalitve in natolcevanja na naslov naših ministrov in strank in poslancev, je nastalo ozračje tako napeto in osebni odnošaji med vse-

mi poslanci tako ostri, da smo slutili: ali mora narodna skupščina narazen, ali pa se zgodi kaj strašnega, kajti posebno srbski vladini poslanci so morali biti mirni in če se je oglasil kdo v obrambo svoje časti in svojega naziranja, ga je opozicija prekričala in mu onemogočila razjasnilo in obrambo.

Dosti sem videl osebnih in političnih borb po svetu, mnogo jih tudi sam bojeval, ali takšne brezobzirne surovosti in blatenja, toliko psovki in sramotnja, kakor sem jih videl, slišal in doživel zadnjih štirinajst dni od strani opozicije na našo vlado in poslance vladine večine, tega še nisem v življenju slišal in videl. Opažoval sem srbijske poslance; s stisnjenimi zobmi in gorečimi očmi so izjavljali: tega več prenašati ne moremo in nočemo. Prvemu od teh so počili živci Puniša Račiču in izvršil je grozno dejanje. Ako se je g. Svetozar Pribičević nad grozoto prizora razjokal, je imel vzrok!

V tem strašnem trenutku pa bi vsi poštene, pametni in resni politiki morali misliti samo eno in to je uresničenje dr. Krekove oporoke: Kako zgradimo in uredimo v korist in napredek ljudstva v ljubezni in plemenitem tekmovanju našo državo.

Sploh se ni to nedeljo razgovarjalo o drugem kot o uboju, ki se je izvršil v beograjski narodni skupščini. Tudi naši prijatelji so se zbrali pri znancu-gospodarju, da si o tem menjajo svoje misli.

»Ta umor je velik škandal«, je našel razgovor gospodar in dalje časa so vsi ostali pod globokim vtisom tega žalostnega dogodka.

»Kdo je kriv?«

Tako vprašanje so si stavili vsi in gospodar je dejal:

»Kriv je Račič, on je ubijalec! Vsi to priznavamo. On bo tudi zato dobil kazen, kakor pač vsak ubijalec. V kolikor ga izgovarja njegova razlurljiva narava, katero je Radič še posebno razburjal s psovkami in očitki, ne bomo mi sodili. To bo storilo sodišče. Ali eno drugo bomo pa mi storili. Ko se namreč razgovarjamo o tem uboju, se moramo spomniti, da to ni osamljen dogodek v zgodovini. Koliko atentatov in političnih ubojev se izvrši po svetu! Spomni se na dogodke pred vojsko. Si spomni, da je bil ustreljen, Franc Ferdinand in Zofija sta bila ustreljena. In čisto vrsto drugih. Pa po vojski! Ali niso bili le samo politični uboji — vsi tisti tisoči in tisoči ubojev, ki jih je v Mehiki izvršil Calles nad katoličani. Naši slovenski liberalni in socialistični listi niso tedaj niti besede ogorčenja priobčili. Seveda ne! Saj je Calles njihov somišljenik in če tudi je ubijal na tisoče nedolžnih, niso ga obsojali! — Glejte, kako v Italiji ubijajo! Mateotija so ubili po naročilu iz Mu-

ssolinijeve okolice. Sedaj pred enim dobrim tednom so ubili Tušaka, Slovenca, ker si ni dal poitalijančiti svojega imena. In tako se kar vrstijo uboji za uboji v političnem življenju!«

»Kdor je zakrivil te splošne razmere, isti je največ kriv«, je pripomnil župan.

»Res, največ krivde je v tem, ker izrivajo krščanstvo iz javnega življenja. Krivda je v tem, ker ne obsojajo uboja kot uboja, ampak ga potem za govarjajo na vse mogoče načine! In ravno to ni krščansko! Še hujše razmere bodo, ako ne bomo vsega javnega življenja pokristjanili, ako ne bomo one poganske zdivjanosti, ki jo prinaša seboj dandanašnje moderno življenje, zopet spravili iz človeške družbe. Saj dandanes smo tako daleč, da se ubijalcem postavljajo spomeniki za uboj!«

»To pa ni res«, je ugovarjal župan, »da bi kdo ubijalcem stavil spomenik za njegov — uboj!«

»In vendar je res«, je ugovarjal gospodar in je potegnil iz žepa mariborski »Večernik Jutra« z dne 20. junija 1928 in ga pokazal navzočim.

»Tu na prvi strani strašno obsoja uboj, ki ga je izvršil Račič. To je pravilno. Vsi obsojamo ta zločin. Tu-le na 3. strani pa poziva narodna družba, da naj gredo dne 28. t. m. v Sarajevo na odkritje spomenika Principu, ki je na ta dan leta 1914 izvršil uboj. Zakaj ga je in v kak namen in nad kom, mi danes ne vprašujemo. Uboj je bil in Princip je ubijalec in v zahvalo za uboj mu ti ljudje, ki se danes tako škandalizirajo nad ubojem, postavljajo spomenik. To se meni zdi malo čudno!«

»To je stara liberalna hinavščina«, je pripomnil župan.

»In še to! Ali se ne spominjamo, da so ravno ti ljudje organizirali znano organizacijo Orjuno, ki je izvršila oni strašni, še nekaznovani uboj nad delavcem Fakinom v Trbovljah? Pa zdaj hinavsko vijejo oči, ko so s svojimi hujskarijami želi, kar so sami sejali!«

Gospodar je umolknil. Vsi so bili pod vtisom, da ubijalec nima pravice zmerjati drugega z ubijalcem.

»In sedaj?«

»Sedaj je nujno potreba, da se vzdrži red in mir v državi in da se preide končno na gospodarsko delo. Zdaj je menda čas, ko se bo prenehalo namenoma gojiti sovraštvo med Srbi, Hrvati in Slovenci in da bo huj skarij konec!«

»Bog daj«, so si voščili znanci ter se razšli.

V NAŠI DRŽAVI.

Političen položaj po dogodku. Takoj prvi dan so se raznesle vesti, da je vlada odstopila, kar pa ni bilo res. Tudi demokratični ministri niso odstopili. Vlada za to nima povoda, ker je zločin delo trenutno zblaznelega človeka. Dr. Marinkovič se točasno nahaja v Bukarešti, ko se vrne, se bo vršilo posvetovanje glede morebitne izpremembe v vladi.

Opozicija trmasta dalje. Kljub žalostnemu dogodku opozicija ne uvidi svoje zmote in drzno nadaljuje odpor. Sožalje vlade je odklonila, enako tudi, da se pokoplje oba poslanca na državne stroške. Najbrže sploh ne pojde več nazaj v narodno skupščino.

no. Skupščina je pa tudi brez njih delazmožna, kar se tiče števila. Prihodnja seja se bo sklicala pismeno, se torej ne ve, kdaj se bo vršila.

Kralj in ranjenci. Kralj Aleksander je obiskal večkrat ranjene poslance v bolnici in se z njimi razgovarjal. Dal jim je na razpolago svojega osebnega zdravnika.

Razburjena Hrvaška. Po Hrvaškem je seveda najhujše razburjenje. Prednjači Zagreb, ki je že na predvečer, predno so pripeljali iz Beograda obe trupli rajnih, doživel teške demonstracije. Ker pa je narod v prepričanju, da Radič Štefan še ostane pri življenju, se razburjenje še ni preneslo iz mest na deželo.

Dr. Korošec — rešitelj države. Za našo državo največja sreča je v tem težkem trenutku to, da je notranji minister — dr. Korošec. On s svojo prevdarnostjo in tudi odločnostjo vzdržuje red in mir in poleg tega pomirjevalno vpliva na razburjene Hrvate kot tudi Srbe. Danes, ko si stojita srbski in hrvaški narod zaradi tega zločina kakor v sovraštvo, je mogoče le Slovincu, da bo posredoval in našel pot, da se bosta srbski in hrvaški narod res pobratila. Ako dr. Korošec to izvrši, tedaj je on v tem težkem trenutku rešitelj države.

V DRUGIH DRŽAVAH.

V vseh evropskih državah pišejo obširno o dogodku v Beogradu. Niti v eni pa se ne presoja ta uboj drugače, kakor ravno kot zločin trenutno razburjenega človeka, ki ni delal v zavesti. Zunanjepolitičnega položaja ta dogodek ne bode prav nič izpremenil.

Sredi zborovanja zveze malih držav v Bukarešti se je izvedelo za žalostni dogodek v jugoslovanski skupščini. Zborovanja se kljub temu nemoteno nadaljujejo.

Mussolinija obsojajo, ker je poslal generala Nobila na severni tečaj ne iz znanstvenih, ampak iz političnih razlogov, da je tako napravil reklamo za — fašizem.

Težave v Nemčiji. Novi državni kancelar Müller ima težave, da sestavi vlado. Najbrže bodo sodelovali naši pristasi v vladi.

Volilni boj v Ameriki se je začel na celi črti. Volilni načini, kakor so v Ameriki, se nam bi čudni zdeli. Tam je vse — reklama, vse na avtomobilih in zrakoplovih. Seveda tudi orožje in spopadi tu in tam so agitacija.

Rusi in Evropa se vedno bolj bližata in sicer na gospodarskem polju. Rusija uvideva, da s svojim komunizmom ne bo prodrila v evropske države in je tudi doma začela popuščati.

ZANEDELJO Globoko v srcu.

»Resnično povem vam, ako ne bo obilnejša vaša pravičnost, kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo«, je povedal Kristus v svoji gorski pridigi, v kateri je po-

kazal, kak mora biti oni novi človek, ki ga je hotel postaviti Kristus v svet. Pravičnost farizejev in pismarjev je bila zunanja pravičnost. Do pičice natanko so izpolnjevali Mozesovo postavbo. Molili so ob določenem času, hodili so v tempelj k daritvam, postili so se, dajali so do zrnca predpisano desetino, delili so miloščino, a ni jim prihajalo to iz srca in iz notranjega prepričanja, vse so delali, da bi se kazali in postavljali pred ljudmi, v srcih pa so nosili nečimernost, napuh, nevoščljivost, sovraštvo. Pobeljene grobove, na zunaj okrašene in lepe, a znotraj polne gnilobe, jih je imenoval Kristus. Take duše niso bile za božje kraljestvo.

Kristus zahteva od svojih pravih učencev popolnoma drugo pravičnost. Kristus gleda na to, kar ima človek v duši, gleda na namen, ki ga ima človek pri svojih dejanjih, to je ona luč, ki sveti celemu človeku. Kristus je prinesel in hoče imeti na svetu božje kraljestvo. To božje kraljestvo je pa v nas, v naših dušah. Vsi ljudje naj bi postali otroci božji, otroci božji pa smo, ako je naše mišljenje čisto po Bogu, čisto po božjih mislih in božji volji, ako je naravnost iz Boga rojeno. »Katere vodi Duh božji, oni so otroci božji«, pravi sveti apostol Pavel. Pravičnosti, ki jo zahteva Kristus od svojih učencev, še morebiti dolgo nimaš, če tudi se lahko sklicuješ na to, da še nisi imel opraviti nikdar s sodnijo in paragrafi, da si pri ljudeh spoštovan in češčen. Tudi še prav nikakor ni vsa pravičnost, če moliš iz navade, če vedno obiskuješ službo božjo, če celo večkrat pristopaš k mizi Gospodovi. Lahko o vsem tem veljajo besede božje: »To ljudstvo me časti samo z ustnicami, njih srca so daleč od mene.« Lahko stojiš pri službi božji tako blizu Kristusa, lahko se pri sv. obhajilu na zunaj združiš s Kristusom, a tvoje mišljenje ostaja daleč od njega. Molitev, služba božja, sv. zakramenti imajo le toliko vrednosti, kolikor mi v molitvi, pri službi božji, pri sv. obhajilu odpremo svojo dušo Kristusu, kolikor mi sprejemamo v sebe duha Kristusovega, kako vse to sodi naše vsakdanje življenje in vpliva nanje. Če hočemo vedeti, koliko resnične, notranje resničnosti imamo, moramo vzeti za merilo svojega življenja besede sv. Duha: »Katere vodi Duh božji, oni so otroci božji.« Da, ali vodi vse naše misli, naša nagnjenja, naše namene, naše besede Duh božji, ali so rojene iz njega?

Če merimo svoje življenje, svoje najbolj notranje življenje po tem merilu, moramo priznati pač velikokrat, kako mala je še naša pravičnost. Le vzamimo n. pr. veliko krščansko zahtevo — ljubezen do bližnjega! Če nosimo v svoji duši še toliko nevoščljivosti in škodoželjnosti, ali je to — duh Kristusov? Če tako silno radi de vamo bližnjega v nič, če tako lahko mislimo in govorimo o bližnjem slabo, tako redko in težko pa dobro, ali je to duh Kristusov? Če je med nami toliko nasprotovanja, toliko zahrbt-

nega rovarjenja in kovarstva zoper bližnjega, ali je to duh Kristusov? Če je med nami toliko žalostnega pravičanja, če toliko ljudi med seboj ne spregovori leta in leta dobre besede, če je med tolikimi našimi hišami postavljen sicer neviden, a vendar tako visok duhovni zid strupenega sovraštva, katerega včasih ne more podreti niti smrt, je pač to znamenje, kako malo je med nami duha Kristusovega, da so za nas čisto zastoj zapisane v evangeliju besede Kristusove: »Če torej prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe: pusti ondi svoj dar pred oltarjem in pojdí prej spraviti se s svojim bratom in potem pridi in daruj svoj dar!«

Tako je z eno zahtevo krščanske pravičnosti, koliko bi lahko naštel še drugih! Mislím, da mora beseda Kristusova o pravi notranji pravičnosti dati misliti nam vsem brez izjeme, da je naložena nam vsem velika naloga, ki jo še moramo izvršiti v svoji duši, v svojem življenju. Tolikokrat se sliši danes pritožba o slabih razmerah, o žalostnem življenju na svetu. Prihaja vse to od tega, ker je še v nas vseh vse premalo resnične, Kristusovega duha, prave notranje pravičnosti. Pri nas vseh! Mi tako radi gledamo na druge, tako obsojamo druge, bi radi pri drugih videli in imeli bogve kako življenje, proti samim sebi pa smo tako popustljivi. Tako se življenje na svetu ne bo nikdar izboljšalo! Začnimo pri sebi, opazujmo svoje življenje, molimo, vojskujmo se, da bo v nas vedno več duha Kristusovega — tako bode v nas prava pravičnost, le tako bodemo po magali izboljšati žalostno življenje na zemlji.

— — —

Težek položaj katoličanov v Palestini. Letos ob Veliki noči in binkošti je prišlo v Jeruzalemu do precej hudih nemirov v hiši zadnje večerje, ki je v rokah mohamedancev, ki so jo spremenili v svojo mošejo. Mohamedanci so zahtevali od katoliških vernikov, ki so hoteli v dvorano zadnje večerje, da morajo po mohamedanski šegi izuti svojo obutev. Katoličani so se temu protivili, radi česar je prišlo do preprirov, tako da je morala posredovati angleška policija. Muslimani so pokazali napram katoličanom tako sovražnost radi tega, ker so kupili frančiškani na sijonskem hribu, na katerem je hiša zadnje večerje, več poslopij z namenom, da bi po malem spravili v svojo last tudi hišo zadnje večerje. Za vojske so namreč frančiškani prišli s trditvijo, da zgradba zadnje večerje pripada Italiji. Do srede 16. stoletja je namreč ta zgradba bila v posesti napuljskih kraljev, Italija pa je pravna naslednica napuljskih kraljev, torej da ima tudi pravico do te zgradbe. Mirovna konferenca si sicer ni osvojila tega stališča, a frančiškani delajo v tem smislu naprej in to jim nakopuje neopravičeno jezo mohamedancev.